

Cyfarfod	Pwyllgor Safonau
Dyddiad	5 Gorffennaf 2010
Pwnc	Ceisiadau am ollyngiadau
Awdur	Swyddog Monitro
Gweithrediad	Penderfynu ar y cais

Cefndir

1. Dalgylch Ysgol Eifionydd yw'r un nesaf i'w hystyried yn rhaglen y Cyngor ar gyfer ad-drefnu ysgolion cynradd. Ysgrifennais at bob aelod o fewn y dalgylch honno yn eu hannog i ystyried os oedd ganddynt fuddiant a gofyn os oeddynt am wneud cais am ollyngiad (**Atodiad 1**).
2. Rwyf yn ymwybodol o un cais er nad yw'r manylion llawn i law wrth ysgrifennu'r adroddiad hwn. Cyflwynir y cais hwnnw ac unrhyw gais pellach a dderbynnir yng nghyfarfod y pwyllgor.

Ad-drefnu Ysgolion Cynradd

3. I atgoffa aelodau, sail strategaeth y Cyngor ar gyfer ad-drefnu ysgolion cynradd y sir yw adolygu dyfodol ysgolion cynradd o fewn dalgylchoedd penodol. Bydd y broses adolygu dalgylchoedd yn rhoi ystyriaeth fanwl i'r opsiynau ar gyfer y dalgylch ac yn gwneud hynny mewn dull cynhwysol drwy dynnu at ei gilydd banel adolygu. Bwriedir i'r panel adolygu gynnwys pob aelod etholedig lleol, penaethiaid ysgolion a chadeiryddion llywodraethwyr, cynrychiolaeth eglwysig a'r arweinydd portffolio. Yn dilyn y broses adolygu bydd yr arweinydd portffolio wedyn yn llunio cynigion ar gyfer bob dalgylch yn ei thro a bydd yn cael ei chefnogi yn y gwaith gan banel ymgynghorol sirol, sef 6 aelod o'r Pwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc.

Y Rheoliadau a'r Canllawiau

4. Mae gan y Pwyllgor Safonau'r hawl i ganiatáu'r cynghorydd i gymryd rhan er bod y Cod Ymddygiad yn dweud na ddylai wneud hynny. Ceir yr amgylchiadau lle gellir rhoi gollyngiad yn **Atodiad 2**.
5. Mae'r Pwyllgor gosod canllawiau i'w hunan ar ol ystyried ceisiadau am ollyngiadau tebyg o'r blaen, sef:

Y byddai 'tad/mam, taid/nain, wŷr/wyres, gŵr neu wraig, plant, brawd neu chwaer yn creu cysylltiad rhy agos i ganiatáu gollyngiad o safbwynt ysgolion penodol oherwydd y byddai'n anodd i'r cyhoedd gael hyder yn y modd y gwneid y penderfyniadau.

Argymhelliad

6. Gofynnir i'r Pwyllgor Safonau ystyried a phenderfynu ar y ceisiadau sydd wedi dod i law.

Yr amgylchiadau lle gellir caniatáu gollyngiadau

2. Caiff pwyllgor safonau awdurdod perthnasol ganiatáu gollyngiadau o dan adran 81(4) o'r Ddeddf -

- (a) os oes gan ddim llai na hanner aelodau'r awdurdod perthnasol neu hanner aelodau un o bwyllgorau'r awdurdod (yn ôl fel y digwydd) y mae'r busnes i gael ei ystyried ganddo fuddiant sy'n berthnasol i'r busnes hwnnw;
- (b) os oes gan ddim llai na hanner aelodau gweithrediaeth arweinydd a chabinet y mae'r busnes i gael ei ystyried ganddo fuddiant sy'n berthnasol i'r busnes hwnnw a bod naill ai paragraff (ch) neu baragraff (d) hefyd yn gymwys;
- (c) yn achos cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol, os byddai anallu aelod i gymryd rhan yn tarfu ar gydbwysedd gwleidyddol yr awdurdod perthnasol neu'r pwyllgor o'r awdurdod y mae'r busnes i'w ystyried ganddo i'r fath raddau nes y byddai'r canlyniad yn debygol o gael ei effeithio;
- (ch) os yw natur buddiant yr aelod yn gyfryw fel na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal;
- (d) os yw'r buddiant yn gyffredin i'r aelod ac i gyfran arwyddocaol o'r cyhoedd;
- (dd) os oes cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod;
- (e) os yw'r busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo i'w ystyried gan bwyllgor trosolygu a chraffu i'r awdurdod perthnasol ac nad yw buddiant yr aelod yn fuddiant ariannol;
- (f) os yw'r busnes sydd i'w ystyried yn berthnasol i arian neu eiddo corff gwirfoddol y mae'r aelod yn aelod o'i bwyllgor neu ei fwrdd rheoli heblaw fel cynrychiolydd yr awdurdod perthnasol ac nad oes gan yr aelod unrhyw fuddiant arall yn y busnes hwnnw ar yr amod na fydd unrhyw ollyngiad yn ymestyn i gymryd rhan mewn unrhyw bleidlais mewn perthynas â'r busnes hwnnw; neu
- (ff) os yw'n ymddangos i'r pwyllgor ei bod o les i drigolion ardal yr awdurdod perthnasol i'r anallu gael ei godi, ar yr amod bod hysbysiad ysgrifenedig bod y gollyngiad yn cael ei ganiatáu yn cael ei roi i Gynulliad Cenedlaethol Cymru o fewn saith diwrnod a hynny mewn unrhyw fodd y gall ei bennu.